

17.1.2023

T&K-rahoituksen käytön monivuotisen suunnitelman laativa työryhmä

Aika: 15.12.2023 klo 13-15

Paikka: Etäkokous (Teams)

Osallistujat

Johtaja Erja Heikkinen, OKM (pj)
Teollisuusneuvos Maija Lönnqvist, TEM
Tiedeasiantuntija Antti Pelkonen, VNK
Strategia- ja tutkimusjohtaja Olli Kärkkäinen, VM
Erikoistutkija Kaisa Oksanen, UM
Johtava asiantuntija Hanna-Miina Sihvonen, SM
Tutkimusjohtaja Pekka Appelqvist, PLM
Tutkimusjohtaja Mikko Peltonen, MMM
Yksikön johtaja Niko-Matti Ronikonmäki, LVM
Erityisasiantuntija Kati Takaluoma, STM
Tutkimusjohtaja Laura Höijer, YM (estynyt, sijasta erityisasiantuntija Kirsi-Marja Lonkila)
Johtaja Hannu Kemppainen, Business Finland
Pääjohtaja Paula Eerola, Suomen Akatemia
Toiminnanjohtaja Ida Mielityinen, ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
(estynyt, sijasta rehtori Pertti Puusaari, Arenen hallituksen jäsen)
Pääjohtaja Johanna Buchert, Tulanet
Rehtori Jukka Kola, Unifi ry
Johtaja Riikka Heikinheimo, Elinkeinoelämän keskusliitto EK (sijasta johtava asiantuntija Mika Tuuliainen, EK)
Johtaja Erkki Ahola, Teknologiateollisuus ry
Digi-, innovaatio- ja korkeakoulupolitiikan asiantuntija Maria Nyroos, Suomen yrittäjät ry

Johtava asiantuntija Harri Länsipuro, TEM (siht)
Neuvotteleva virkamies Sanna Nieminen, VM (siht)
Opetusneuvos Riina Vuorento, OKM (siht)

Kokousmuistio

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 13

Todettiin läsnäolijat. Lisäksi informoitiin, että työryhmän kokoonpanoon on tulossa muutos EK:n edustajan osalta.

1. Asialistan ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista ja edellisen kokouksen muistio ilman muutoksia.

2. Sidosryhmäkuulemisten yhteenveto

Johtava asiantuntija Harri Länsipuro esitteli koonnin marraskuussa järjestetyistä sidosryhmäkuulemisista. OKM:n ja TEM:n yhteistyönä järjestettiin kuulemistilaisuus 15.11.2023 ja Ota kantaa –kysely 8-22.11. Lisäksi Business Finland järjesti pyöreän pöydän tilaisuuden yrityksille

21.11 ja Suomen Akatemia kuulemistilaisuuden 23.11. Yhteensä tilaisuuksissa oli noin 300 osanottajaa ja kirjalliseen kyselyyn saatiin 47 vastausta. Suomen Akatemian ja Business Finlandin tilaisuudet olivat niiden asiakasryhmille kohdennettuja kutsutilaisuuksia.

Todettiin, että parlamentaarisen TKI-työryhmän kirjallisiin kuulemisiin osallistui useampia toimijoita kaikilta keskeisiltä sektoreilta. Käydyssä keskustelussa nostettiin esille muun muassa kansainvälisyyden merkityksen nouseminen sidosryhmäkuulemisten aineistoissa, vapaan tieteen puolustamisen merkitys sekä tarve rakentaa yritysten kilpailukykyä. Keskustelussa korostettiin myös eri toimijoiden, kuten yrityssektorin, halukkuutta olla mukana prosessissa ja TKI-järjestelmän kehittämisessä.

3. Keskustelu T&K-rahoituksen käytön suunnitelman kohdennuksista

Työryhmä kävi pöydän ympäri keskustelun T&K-rahoituksen käytön suunnitelman kohdennuksista ja priorisoinneista. Keskustelun pohjustamiseksi puheenjohtaja esitteli ajankohtaiskatsauksen T&K-rahoituksesta sekä tarkensi suunnitelman jatkovalmistelun aikataulua ja pyysi jäsenten näkemyksiä siihen, mitä suunnitelmassa pitäisi näkyä – puuttuuko taustamateriaaleista oleellisia näkökulmia, jotta suunnitelmassa tulisi kaikki oleelliset asiat, ilmiöt ja järjestelmä kokonaisuutena huomioiduksi ja rahoituslisäyksiä koskevat linjaukset ajallisesti priorisoiduksi. Samalla muistaen, ettei suunnitelmaan ole tarkoitus kirjoittaa euromääräisiä kohdennuksia tai suoraan valita rahoitusinstrumenttejakaan.

Työryhmän jäsenten puheenvuoroissa nousi esille muun muassa ekosysteemisyyden ja yhteistyön TKI-toimijoiden kesken. Puheenvuoroissa peräänkuulutettiin muun muassa joustavia kumppanuuden malleja ja huomautettiin, että nykyisissä malleissa kumppanuus perustuu usein (esimerkiksi rahoituskriteerien ohjaamina) alihankintaan, ei tasavertaiseen toimijoiden väliseen yhteistyöhön. Yhteistyön kannustimia pidettiin tärkeinä. Lisäksi esille nousi tutkijalähtöinen tieteelliseen edelläkävijyyteen perustuvan rahoituksen tarve ja temaattiset ohjelmat. Useissa puheenvuoroissa korostui uudehkojen, mutta olemassa olevien yhteistyöinstrumenttien – vetureiden ja lippulaivojen – hyötyjen jo näkyvän, mutta realisoituvan merkittävämmän tulevaisuudessa. Samoin suurteholaskennan EuroHPC-investointi on jo todennettu T&K-yhteistyön alusta ja yhteiskäyttöinen infrastruktuuri.

Osaajien tarve nähtiin yhdeksi kriittiseksi tekijäksi. Yhtenä konkreettisenä ehdotuksena esitettiin tutkijatohtoreihin kohdistuvaa esimerkiksi ohjelmallista panostusta. Vaikuttavan T&K-toiminnan edellytyksinä nostettiin esille laatu, kunnianhimo, riskinotto ja vapaa tiede.

Useissa puheenvuoroissa korostui myös tutkimusinfrastruktuurien keskeinen merkitys ja niiden suunnitelmallinen kehittäminen sekä EU-yhteistyön ja uusienkin kansainvälisten mahdollisuuksien hyödyntämisen mahdollistaminen. Kansainvälisen yhteistyön ohella esille nostettiin myös osaamisen huoltovarmuus ja tieteellis-teknisen kehittämisen linkittyminen nykyisessä globaalissa kontekstissa myös valtion turvallisuuteen. Lisäksi esille nousivat mm. ulkomaisten investointien merkitys T&K-tavoitteen saavuttamiseksi.

Temaattisista painotuksista puheenvuoroissa esille nousivat muun muassa data ja digitalous, vihreä siirtymä ja kolmoiskriisin (ilmastonmuutos, luontokato ja saastuminen) ratkaisut. Esillä olivat myös valtionhallinnon vastuun ja roolin näkyminen sekä päätöksentekoa tukevan tiedon merkitys VN-TEAS leikkausten jälkeen, tutkimuksen ja elinkeinoelämän toimien väliin tehtävien panostusten merkitys sekä tarve saada uusia yrityksiä T&K-toiminnan piiriin ja pitkäjänteisyyden lisääminen myös hanketasolla.

Puheenjohtaja totesi keskustelun päätteeksi keskustelussa saatuja syötteitä hyödynnettävän suunnitelman luonnostelussa. Myös suunnitelman valmisteluaikataulu on täsmentynyt – tarkoitus on, että suunnitelman päälinjaukset tulee olla valmiina kehysriiheen mennessä. Suunnitelman kokonaisuus viimeistellään sen jälkeen.

4. Mahdolliset muut asiat

Todettiin, että työryhmän seuraava kokous siirtyy pidettäväksi 29.1. Sihteeristö toimittaa kalenterikutsun kokouksen jälkeen. Lisäksi edelliseen asiaan viitaten todettiin, että mahdollisesti myös maaliskuun kokousaikaa tarkastellaan muun valmisteluaikataulun tarkentuessa.

Puheenjohtaja päätti kokouksen 15:00